

<http://www.aficccat.org/spip.php?article3967>

La crisi sistèmica i la necessitat de resistència

- Àmbits d'actuació - Formació - Materials "Sobre-Contra la Crisi" -

Date de mise en ligne : dijous 27 de maig de 2010

Copyright © CGTCatalunya.cat - Tous droits réservés

Un article d'Economia crítica i Crítica de l'economia

Aquest mes de maig va començar en un clima de forta incertesa per a l'Economia-Món capitalista i principalment per als seus territoris centrals. Estats Units i, sobretot, Europa occidental estan mes afectats per l'esgotament d'un model productiu global altament dependent dels sectors energètic (petrolier), financer (hiperespeculatiu) i immobiliari (destructor), així com de la subordinació a les grans corporacions transnacionals que es van apropiari del caràcter públic dels mateixos. Això suposa un impediment major per al relançament que proclamen els apologistes del final de la història, ja que «la sortida de la crisi» sol podrà donar-se sobre unes noves bases epistemològiques i estratègiques de producció i reproducció econòmica, on la determinació i satisfacció de les necessitats i les activitats socialment útils passin pel filtre de la voluntat democràtica i la intel·ligència col·lectiva de les bases organitzades de les societats.

Mentre els gurus del pensament dominant tornen a entabanar-nos amb el vell optimisme «autorealitzatiu» (la crisi ha acabat, comprin, emprenguin, inverteixin »), diversos indicadors ens mostren una realitat problemàtica i una incompetència suma de les elits polítiques, incapaces de donar els girs necessaris per superar les fortes contradiccions i insostenibilitats del capitalisme financer global i del fràgil model productiu que l'alimenta. El G-20 i el seu tímid discurs de control de les finances i els paradisos fiscals són una bona mostra de la falta de disposició real dels nostres mandataris de posar-li el cascavell al gat. També dóna fe d'aquesta incompetència l'escàndol de Copenhaguen, començant per l'exclusió de la societat civil organitzada de la fase final del debat i conclouent amb una forta regressió en termes de compromisos internacionals a què els governs del món estan disposats a sotmetre's (en relació als ja tímids i obscenament incomplets objectius de Kyoto).

En el pla de les Economies-Estat, tot apunta també a què la crisi recaptadora de les arques públiques propiciarà un traumàtic retall de la despesa. En lloc d'agafar el toro per les banyes tractant de regular i fiscalitzar al capital transnacionals, a les finances especulatives, a les activitats socialment i ecològicament nocives i en les grans fortunes nacionals, els governants dels diversos països ja estan començant a retallar les partides que sostenen la fràgil subsistència de les classes populars. Una nova contraofensiva neo-neoliberal que tracta de forçar un "pacte d'austeritat", basat en la moderació salarial i en el retall dels drets socials, educatius i culturals, ja assetjats per les onades privatitzadores i mercantilitzadores dels últims 30 anys. Alhora no s'oculta el descarat increment dels recursos destinats a salvaguardar un sistema bancari caníbal, així com el perfeccionament d'uns mecanismes repressius (presons, seguretat "ciutadana", control social) i uns cossos policials més ben preparats per aplacar uns aixecaments i dissidències tan possibles com necessàries.

A la punta de llançament d'aquest moment delicat de la història, el col·lapse grec torna a posar en escac a tota una societat l'economia de la qual s'ha basat en una mera ficció de desenvolupament dependent i insostenible a llarg termini (així com va passar a Argentina en el 2001). Mentre les elits gregues es congratulen del pla de salvament capitanejat pel FMI, el BCE (o nou Fons Monetari Europeu amb dret a receptar els seus programes liberals en constant re-neo-vacion) i el binomi neo-tacheriano Merkel-Sarkozy, multitud d'expressions mostren una radical capacitat de resistència popular que ve gestant-se en els últims cicles preinsurreccionals de la península hel·lènica. 6 milions d'atenesos (sobre 11 milions de grecs), que lluny d'alegrar-se del mastodòntic préstec internacional, es llancen massivament als carrers per cridar contra el pla d'austeritat i l'ajust. S'acosta (de fet s'anuncia amb barra) una retallada de drets i llibertats per tractar d'encarrilar la població grega a la senda de la subordinació de les seves vides i relacions econòmiques i socials, tractant de perpetuar unes elits polítiques i financeres totalment desacreditades. Sembla ser que en aquell país algunes (potser moltes) ja se n'han amarat de l'absurd de l'esmentada senda, i potser estiguin cridant ja aquell «Que se'n vagin tots, que no en quedi ni un!» que va fer cridar l'Argentina en el seu moment.

Però si fins fa setmanes vèiem a Grècia des de la distància, la solidaritat i cert temor, sembla que la tisora del retall

pressupostari (especialment de la despesa social) ja ha entrat amb força a l'Estat espanyol. Després d'unes setmanes de preparació de l'escenari adequat, amb cridats al "sacrifici", l'"austeritat" i al "compromís de tots els espanyols", el Govern ha anunciat el 12 de maig un primer paquet de mesures per reduir el dèficit, amb què espera deixar contenta la Unió Europea, al FMI als especuladors, als grans capitals espanyols...

Després d'haver aplacat els incòmodes debats que es van reobrir arran de l'inici de la crisi (insultants ajuts als bancs, paradisos fiscals, fiscalitat regressiva...), i haver corroborat també la passivitat de la població quan ha tocat defensar-se de les investides patronals, el Govern ha decidit que la crisi la continuïn pagant els treballadors. Una reducció d'un 5% de mitjana en el salari dels funcionaris de l'Estat, la congelació de les pensions, fre a la inversió pública... són alguns dels eixos en els quals l'Executiu pretén actuar per reequilibrar ingressos i despeses. A part de l'immens perill que suposen aquestes mesures per a l'economia del país per la pèrdua massiva de poder adquisitiu que aquestes impliquen, aquest "pseudo" -ajust estructural posa de manifest la traïció de la classe política (europea i espanyola) i la seva desviació cap a les tesis més neoliberals.

I com diuen que les desgràcies mai no vénen soles, ja ens estem preparant per als pròxims atacs contra els drets dels treballadors i treballadores, que vindran presentades sota el discret nom de "reformes". Alguns exemples són la reforma del sistema de pensions, o la que s'anuncia en el mercat de treball, així com la reforma del sistema financer i les caixes d'estalvi.

Tanmateix, malgrat el previsible d'aquestes mesures regressives i la cada vegada major barra de la classe política i empresarial per dissenyar les mateixes, a Espanya seguim en una perplexa passivitat que també està donant-se als nostres països veïns. Davant l'insensat optimisme esquerrà de pensar que el període actual de la crisi del capitalisme (no resolta des dels anys 70) ens condueix a una nova onada revolucionària de canvi social, diversos factors fan entreveure una repetició de la història, on els repunts de la crisi han estat la coartada ideal dels poderosos per renovar les seves estructures de sostracció i acumulació d'excedents, així com els mecanismes que permeten el seu control i dominació de la població. L'1 maig ha deixat patent aquesta crisi de la dissidència, que es torna inútil si es perd en innocuus debats grupusculars i ingènues reivindicacions sense cap vocació de situar-se en el centre de la quotidianitat. Perquè la feble relació de forces i la incapacitat de generar conflicte contra l'hegemonia del capital, mostra una certa immaduresa dels subjectes i sectors socials que poden revertir les tendències actuals a l'ajust.

Ens trobem davant d'una crisi de caràcter sistèmic i la debilitat que estem demostrant des dels moviments socials, sindicals i polítics només ens pot portar a acabar acatant una nova sortida regressiva d'ella. Per molt insostenible que aquest tipus de sortida sigui, això no significa que sigui impossible que es posi en marxa. De fet, és molt probable que així sigui. La recent aprovació per part dels Ministres de Finances de l'UE del mecanisme de rescat amb què es pretén assegurar la supervivència de l'Euro no és sinó una prova d'això. No en va, en el fons suposa la garantia de que l'ajuda als Estats amb "problemes" (com es pretén fer veure que està l'espanyol) es farà amb la contrapartida segura de l'ajust sobre el treball, el manteniment de l'insostenibilitat ecològica del model productiu i la reproducció de la desigualtat de gènere en el treball de cures que sosté aquell.

L'arribada aquesta nova volta de rosca fan els pròxims mesos decisius per aconseguir articular d'una vegada les respostes que els moviments socials hauríem d'estar donant davant d'ella. Per aquesta raó, des del nostre àmbit particular d'actuació, la revista Economia Crítica i Crítica de l'Economia volem proposar la convocatòria, per al pròxim mes de setembre, d'una trobada de les diferents iniciatives d'economia crítica que ens trobem actives actualment. L'objectiu principal: coordinar les nostres accions de resposta davant el nou atac als drets laborals i socials que es troba en camí.